

dering af, om adoption vil være den bedste løsning for barnet, og ministeriet har på baggrund af de hidtidige erfaringer ikke noget grundlag for at antage, at kommunerne uberettiget vil rejse sager om adoption uden samtykke.

2. Forholdet til serviceloven

Kommunen skal iværksætte en såkaldt § 50-undersøgelse i medfør af serviceloven, hvis det må antages, at et barn eller en ung trænger til særlig støtte, jf. servicelovens § 50, stk. 1. Som led i undersøgelsen skal kommunen i henhold til servicelovens § 50, stk. 4, inddrage de fagfolk, som allerede har viden om barnets eller den unges og familiens forhold. Dette kan ske ved at inddrage sundhedsplejersker, pædagoger, psykologer, lærere eller andre. Hvis det er nødvendigt, skal kommunen lade barnet eller den unge undersøge af en læge eller en autoriseret psykolog. Undersøgelsen skal resultere i en begrundet stillingtagen til, om der er grundlag for at iværksætte foranstaltninger, og i bekræftende fald af hvilken art disse bør være, jf. servicelovens § 50, stk. 6.

Det fremgår af pkt. 2.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger, at muligheden for at gennemføre en adoption uden samtykke er en meget indgribende foranstaltning, der stiller store krav til sagsbehandlingen. Som nævnt ovenfor skal servicelovens betingelser for tvangsfjernelse af børn være opfyldt, før en sag om bortadoption uden samtykke efter forslaget til adoptionslovens § 9, stk. 3 og 4, kan indledes.

Den kommune, som ønsker at indlede en sag om adoption uden samtykke efter de foreslåede regler i adoptionslovens § 9, stk. 3 og 4, vil allerede have inddraget resultaterne af en § 50-undersøgelse i oplysningsgrundlaget, når det er vurderet, om betingelserne for tvangsfjernelse af barnet er opfyldt. Det er derfor Justitsministeriets opfattelse, at resultaterne af en § 50-undersøgelse altid vil indgå i oplysningsgrundlaget for en sag om adoption uden samtykke efter forslaget til § 9, stk. 3 og 4, da en sådan sag først kan indledes, hvis kommunen vurderer, at betingelserne for tvangsfjernelse af barnet er opfyldt.

Servicelovens anvendelsesområde for anbringelse uden for hjemmet uden samtykke er væsentligt bredere end det foreslåede anvendelsesområde for adoption uden samtykke. F.eks. kan en afgørelse om anbringelse uden for hjemmet træffes på grundlag af et forhold, der på trods af

en aktuel alvorlig situation, kan forventes at have en midlertidig karakter, og hvor der er udsigt til, at forholdet ændres, således at barnet kan hjemgives. Herudover omfatter servicelovens bestemmelser også tilfælde, der er begrundet i forhold hos barnet, f.eks. misbrugsproblemer, kriminel adfærd eller andre sociale vanskeligheder.

Forslaget om adoption uden samtykke omfatter til forskel herfra alene de tilfælde, hvor forhold hos forældrene gør, at disse varigt er uden forældreevne. Forhold hos barnet, f.eks. misbrugsproblemer, kriminel adfærd eller andre sociale vanskeligheder, vil derimod ikke være tilstrækkelige til, at der kan gennemføres en adoption uden samtykke. En adoption – med eller uden samtykke – vil i disse situationer ofte slet ikke være til barnets bedste.

3. Vurderingen af forældreevnen

Ud over at servicelovens betingelser for tvangsfjernelse af børn skal være opfyldt, før en sag om bortadoption uden samtykke efter forslaget til adoptionslovens § 9, stk. 3 og 4, kan indledes, er det desuden et krav, at det også skal kunne dokumenteres, at forældrene varigt er uden forældreevne.

Det fremgår af pkt. 2.5 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, at det ved vurderingen af forældreevnen er nødvendigt at inddrage forældrenes livsforløb for at kunne opstille en prognose for, om det er sandsynligt, at forældreevnen kan genvindes. En prognosevurdering skal som hovedregel indeholde oplysninger om forældrenes psykiske tilstand, herunder deres eventuelle psykiske forstyrrelser (f.eks. kroniske psykiske lidelser og/eller svære personlighedsforstyrrelser), deres intellektuelle funktionsniveau, omfanget og varigheden af eventuelle misbrug, eventuelle fysiske sygdomme samt tidligere iværksat behandling. Prognosevurderingen skal også indeholde oplysninger om forældrenes eventuelle andre børn og deres trivsel og kontakt til forældrene. Den manglende forældreevne skal vise sig som et gentaget mønster, dvs. på tværs af situationer, tid, fysisk og psykisk tilstand. Til brug for prognosevurderingen vil der skulle iværksættes en eller flere specialundersøgelser fra eksempelvis en psykiater, psykolog eller anden relevant fagperson med henblik på at afklare forældreevnen. Herudover er det nødvendigt at vurdere, om forældrene har været tilbudt relevant behandling, om de har kunnet sam-